

ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ

Увага! Текст брошури в редакції Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 12.08.2015. З 1 липня 2016 року до цього Закону будуть внесені зміни.

ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ

фізичних осіб в Україні

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб створений з метою захисту прав і законних інтересів вкладників банків та зміцнення довіри до банківської системи України.

Фонд є економічно самостійною установою, що не має на меті отримання прибутку.

Основним завданням Фонду є забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку і ліквідації банків у випадках, встановлених Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

На виконання свого основного завдання Фонд здійснює, у тому числі, такі функції:

1. веде реєстр учасників Фонду;
2. здійснює заходи щодо організації виплат відшкодувань за вкладами в разі прийняття рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку;
3. здійснює регулювання участі банків у системі гарантування вкладів фізичних осіб;
4. здійснює процедуру виведення неплатоспроможних банків з ринку, у тому числі шляхом здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банків, організовує відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку, продаж неплатоспроможного банку або створення та продаж перехідного банку;
5. здійснює заходи щодо інформування громадськості про функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб, захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, підвищення рівня фінансової грамотності населення.

Фонд підзвітний Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України та Національному банку України. Фонд здійснює міжнародну діяльність та підтримує контакти з міжнародними фінансовими інститутами, є учасником Міжнародної асоціації страховиків депозитів та Європейського форуму страховиків депозитів.

1. ІСТОРІЯ ФОНДУ

10 вересня 1998 року Президент України підписав Указ № 996/98 «Про заходи щодо захисту прав фізичних осіб – вкладників комерційних банків України», яким затвердив Положення про порядок створення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, формування та використання його коштів.

20 вересня 2001 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб», який став законодавчою основою функціонування Фонду.

23 лютого 2012 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», що набув чинності 22 вересня 2012 року. Даний Закон значно розширив повноваження Фонду, зокрема щодо виведення неплатоспроможних банків з ринку.

2. КЕРІВНІ ОРГАНИ ФОНДУ

Керівними органами Фонду є адміністративна рада та виконавча дирекція.

Адміністративна рада Фонду складається з п'яти осіб: представника Кабінету Міністрів України, двох представників Національного банку України, представника профільного комітету Верховної Ради України та директора - розпорядника Фонду.

Виконавча дирекція Фонду здійснює управління поточною діяльністю Фонду та складається з семи осіб. Директор-розпорядник Фонду та його заступники входять до складу виконавчої дирекції Фонду за посадою. Інших членів виконавчої дирекції затверджує адміністративна рада Фонду за поданням директора - розпорядника.

3. УЧАСТЬ БАНКІВ У ФОНДІ

Учасниками Фонду є всі банки, крім ПАТ «Державний ощадний банк України» та ПАТ «Родовід банк». Участь банків у Фонді є обов'язковою. Банк стає учасником Фонду в день отримання ним банківської ліцензії.

Фонд виключає банк з числа учасників Фонду у разі прийняття Національним банком України рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку.

Фонд розміщує на своєму веб-сайті перелік учасників Фонду, станом на 1 січня, а інформацію про зміни у цьому переліку – не пізніше 14 днів після внесення відповідних змін до реєстру учасників Фонду.

4. ФОРМУВАННЯ КОШТІВ ФОНДУ

Фінансові ресурси Фонду формуються, у тому числі, за рахунок:

1. початкових зборів з учасників Фонду;
2. регулярних зборів з учасників Фонду;
3. спеціального збору до Фонду;
4. доходів, одержаних від інвестування коштів Фонду в державні цінні папери України;
5. кредитів, залучених від Національного банку України тощо.

5. ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФОНДОМ

Вклад – це кошти в готівковій або безготівковій формі у валюті України або іноземній валюті, які залучені банком від вкладника (або які надійшли для вкладника) на умовах договору банківського вкладу (депозиту), банківського рахунку або шляхом видачі іменного депозитного сертифіката, включаючи нараховані відсотки на такі кошти.

Сума граничного розміру відшкодування коштів за вкладами не може бути меншою 200 тисяч гривень. У разі розміщення декількох вкладів в одному банку гарантується сума всіх вкладів, включаючи відсотки, але не більше граничного розміру.

Фонд відшкодовує кошти в розмірі вкладу, включаючи відсотки, станом на день початку процедури виведення Фондом банку з ринку, але не більше суми граничного розміру відшкодування коштів за вкладами, встановленого на цей день.

У разі прийняття Національним банком України рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку з підстав, визначених частиною другою статті 77 Закону України «Про банки і банківську діяльність», Фонд гарантує кожному вкладнику банку відшкодування коштів за вкладами, включаючи відсотки, на день початку процедури ліквідації банку, але не більше суми граничного розміру відшкодування коштів за вкладами, встановленого на дату прийняття такого рішення, незалежно від кількості вкладів в одному банку.

Вклади в іноземній валюті гарантуються Фондом і відшкодовуються у гривні після перерахування суми вкладу за офіційним курсом гривні до іноземних валют, встановленим Національним банком України на день початку процедури виведення Фондом банку з ринку та здійснення тимчасової адміністрації, а у разі ліквідації банку з підстав, визначених частиною другою статті 77 Закону України «Про банки і банківську діяльність» - на день початку ліквідації банку.

Вкладник набуває право на одержання гарантованої суми відшкодування коштів за вкладами за рахунок коштів Фонду в межах граничного розміру відшкодування коштів після прийняття рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку.

Виплата відшкодування здійснюється з урахуванням сум, виплачених вкладнику під час дії тимчасової адміністрації у банку.

6. ВКЛАДИ, НА ЯКІ НЕ ПОШИРЮЮТЬСЯ ГАРАНТІЇ ФОНДУ

Фонд не відшкодовує кошти, зокрема:

1. передані банку в довірче управління;
2. за вкладом на суму до 10 гривень;
3. за вкладом, підтвердженням ощадним (депозитним) сертифікатом на пред'явника;
4. за вкладом особи, яка на індивідуальній основі отримує від банку проценти на умовах, що не є поточними ринковими умовами, або має інші фінансові привілеї від банку;
5. за вкладами у банківських металах;
6. розміщені на вклад пов'язаною з банком особою.

Більш повний перелік коштів, які не гарантуються Фондом, зазначений у частині четвертій статті 26 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

7. ТИМЧАСОВА АДМІНІСТРАЦІЯ В БАНКУ

Фонд розпочинає процедуру виведення неплатоспроможного банку з ринку та здійснення тимчасової адміністрації в банку не пізніше наступного робочого дня після офіційного отримання рішення Національного банку України про віднесення банку до категорії неплатоспроможних.

Тимчасова адміністрація запроваджується на строк, що не перевищує один місяць. У разі виведення неплатоспроможного банку з ринку у спосіб: відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією; створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку; продаж неплатоспроможного банку інвестору, тимчасова адміністрація може бути продовжена на

строк до одного місяця. У разі виведення неплатоспроможного банку з ринку у спосіб: ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб у порядку, встановленому цим Законом; ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку, — строк тимчасової адміністрації може бути продовжений на п'ять днів з припиненням не пізніше дня отримання рішення Національного банку України про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку.

Інформація про запровадження тимчасової адміністрації в банку публікується в газетах «Урядовий кур'єр» або «Голос України», розміщується на офіційній Інтернет-сторінці Фонду та є доступною за номером «гарячої лінії» Фонду: 0-800-308-108.

Тимчасовим адміністратором неплатоспроможного банку є Фонд. Фонд може делегувати частину або всі свої повноваження як тимчасового адміністратора уповноваженій особі (уповноваженим особам) Фонду. Під час тимчасової адміністрації Фонд має повне і виняткове право управляти банком. З дня початку процедури виведення Фондом банку з ринку призупиняються всі повноваження органів управління банку – загальних зборів, спостережної ради і правління (ради директорів) та органів контролю (ревізійної комісії та внутрішнього аудиту). На період тимчасової адміністрації усі структурні підрозділи, органи та посадові особи банку підпорядковуються у своїй діяльності Фонду та уповноваженій особі Фонду в межах повноважень, делегованих Фондом.

Основною метою здійснення тимчасової адміністрації в неплатоспроможному банку є підготовка та затвердження плану врегулювання неплатоспроможного банку, яким визначається найменш витратний для Фонду спосіб виведення такого банку з ринку. Виведення неплатоспроможного банку з ринку може здійснюватись в один із таких способів:

- 1) ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладами фізичних осіб;
- 2) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку;
- 3) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією;
- 4) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку;
- 5) продаж неплатоспроможного банку інвестору.

8. ЛІКВІДАЦІЯ БАНКУ

Фонд розпочинає процедуру ліквідації банку не пізніше наступного робочого дня після офіційного отримання рішення Національного банку України про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку.

Ліквідатором банку є Фонд. Фонд може делегувати частину або всі свої повноваження як ліквідатора уповноваженій особі (уповноваженим особам) Фонду.

Протягом трьох робочих днів з дня отримання рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку виконавча дирекція Фонду затверджує реєстр вкладників для здійснення виплат гарантованого відшкодування. У разі ліквідації банку з підстав, визначених частиною другою статті 77 Закону України «Про банки і банківську діяльність» такий реєстр затверджується протягом 20 днів з дня отримання Фондом рішення про відкликання ліцензії та ліквідацію такого банку.

Виплати відшкодування розпочинаються з наступного робочого дня після затвердження виконавчою дирекцією Фонду реєстру вкладників для здійснення виплат. Виплати здійснюються всім вкладникам, кошти яких гарантуються Фондом, незалежно від дати закінчення строку дії договору.

Виплати відшкодування здійснюються впродовж ліквідації банку, яка триває, не більше двох років з дня прийняття рішення про ліквідацію банку. Термін ліквідації банку може бути продовжений на два роки з можливістю повторного продовження ще до одного року.

Задоволення вимог вкладників, вклади яких перевищують 200 тисяч гривень або не гарантуються Фондом, здійснюється за рахунок коштів, одержаних в результаті ліквідації та реалізації майна банку у черговості, визначеній статтею 52 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». Для отримання коштів вкладникам та іншим кредиторам необхідно протягом 30 днів з дня опублікування відомостей про ліквідацію банку письмово заявити про свої вимоги до банку. До 1 січня 2017 року кредиторські вимоги фізичних осіб - підприємців задовольняються у цьому чергу відповідно до частини першої статті 52 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» в редакції, що діяла до 12 серпня 2015р.

Ліквідація банку вважається завершеною, а банк ліквідованим з моменту внесення запису про це до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

ПАМ'ЯТКА ВКЛАДНИКА

- 1 Пам'ятайте, що Ваші вклади в банках гарантуються в межах 200 тисяч гривень.
- 2 Переконайтесь, що Ваш вклад підпадає під гарантію Фонду.
- 3 Знайте, що Ваші права визначені та захищені Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Детальну інформацію про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб можна отримати:

На Інтернет сторінці: www.fg.gov.ua

За номером телефону «гарячої лінії» Фонду: **0-800-308-108**
(дзвінки по Україні безкоштовні).

ПРОГРАМА РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ
(USAID/FINREP-II)

www.fg.gov.ua